

YTY/Antti Aarnio

23.6.2014

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämisestä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista

Lausunnon pääkohdat

- STTK:n mielestä on sinänsä hyvä, jos monialaisen yhteistyön kautta päästään edistämään palvelujen järkevää ja oikea-aikaista käyttöä.
- Kokeilu ei saa heikentää potilaiden/asiakkaiden henkilötietosuojaa.
- Valvontaviranomaisilla on nyt ja jatkossa oltava asianmukaiset resurssit tarttua akuutteihin ongelmiin välittömästi.
- On tärkeää, että kokeilun tulosten analysointiin osallistuu ulkopuolinen asiantuntijataho ja johtopäätökset tehdään perusteellisen arvioinnin jälkeen.

Hallituksen kehyspäätöksissä vuonna 2013 ja 2014 sekä rakennepoliittisessa ohjelmassa on todettu, että kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi käynnistetään paikallisia kokeiluja. STTK:n mielestä on sinänsä hyvä, jos monialaisen yhteistyön kautta päästään edistämään palvelujen järkevää ja oikea-aikaista käyttöä. Toimintamallien, toimijoiden välisen yhteistyön ja valvonnan kehittäminen tukemaan toivottujen tulosten saavuttamista on luonnollisesti kannatettavaa. Kokeilujen tulokset ohjannevat tulevaa toiminnan kehitystä.

Yhtenä kokeilun tarkoituksena on lisätä valvovien viranomaisten sekä kuntien vuorovaikutusta sosiaali- ja terveyspalvelujen valvonnassa ja ohjauksessa, kehittämällä uusia yhteistyömuotoja kuntiin kohdistuvan ohjauksen ja valvonnan toteuttamisessa. Tämä asettaa kuntatasolle lisää haasteita. Yhteisen palvelusuunnitelman hallinnointi ja siihen vietävien tietojen sisältö ja tietojen käyttö vaatii hyvää suunnittelua ja johtamista. Kun siirrytään entistä enemmän omavalvontasuunnitelmien painottamiseen, kuntien luottamushenkilöidenkin vastuu kasvaa. Tarvittavat palveluresurssit on myönnettävä.

YTY/Antti Aarnio

23.6.2014

Kokeilu ei saa heikentää potilaiden/asiakkaiden henkilötietosuojaa. Varsinkin pienissä kunnissa monien tietojen yhdistäminen saattaa johtaa yksityisyydensuojan heikkenemiseen. Tätä on kokeiluissa seurattava tarkasti.

On myös huomattava, että suositukset ovat olleet käytännössä ainoa peruste, jolla henkilöstö on voinut vaikuttaa siihen, että esim. henkilöstömitoitus on ollut siedettävällä tasolla. Jos suositusten merkitystä ohjauvälineenä kavennetaan, henkilöstön vaikutusmahdollisuudet pienenevät entisestään. Tätä ei STTK kannata.

Kiinnitämme huomiota myös yksityiskohtaan erityisesti valvonnan näkökulmasta, koska STTK:n liitojen jäseniä työskentelee aluehallintovirastoissa, joilla on keskeinen rooli valvontatehtävissä.

Valvonnan painopistettä on tarkoitus siirtää resurssien ja toimintaedellytysten valvonnasta tulosten valvontaan. Tulosten valvonta tapahtuisi pääosin valittujen indikaattoreiden avulla.

Hallituksen esityksessä todetaan (s. 17), että indikaattoreilla seuranta aiheuttaa kokeiluvaiheessa tilapäisesti lisätyötä. Kokeilun jälkeen työmäärän arvioidaan palavan nykyiselleen.

Indikaattoreilla seuranta on aina enemmän tai vähemmän jälkikäteen tapahtuvaa ja pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavaa. On ennen aikaista esittää hallituksen esityksessä arvioita valvonnan säästömahdollisuuksista. Korostamme, että valvontaviranomaisilla on nyt ja jatkossa oltava asianmukaiset resurssit tarttua akuutteihin ongelmiin välittömästi.

Kokeilun on määrä olla kaksivuotinen (1.1.2015–31.12.2016). Kokeiluaika on suhteellisen lyhyt ja siihen varattu määräraha (520 000 euroa vuosittain) melko vaatimaton kokeilun laajuus ja odotukset huomioiden.

Valtiovarainministeriöllä on keskeinen rooli kokeilun seurannassa ja ohjaamisessa. Yhteistyössä ovat mukana ministeriöt ja keskusvirastot, joiden tehtävistä on kyse. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 44) mainitaan vuorovaikutus kuntien kanssa, mutta ei sanallakaan aluehallintovirastoja, jotka käytännössä ovat kuntien läheisimpiä yhteistyökumppaneita. Näiltä osin esitystä on syytä täydentää.

Jo tässä vaiheessa on syytä toivoa, että kokeilun tulosten analysointiin osallistuu ulkopuolinen asiantuntijataho (tai tahot) ja johtopäätökset tehdään perusteellisen arvioinnin jälkeen, eikä lyhytnäköisesti säästökohteita hakien.

YTY/Antti Aarnio

23.6.2014

Lisätietoja Elinkeinoasioiden päällikkö Antti Aarnio antti.aarnio@sttk.fi,
p. 0400 381 634

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK

Antti Palola
Puheenjohtaja

Jukka Ihanus
Johtaja